

TVŮRČÍ FOTOGRAFICKÉ TECHNIKY

K O N T R A S T

Němcová Marie

Jasový Tonální Tvarový Obsahový

Emotivní Vztahový Významový

Histogram HDR Úpravy jasu a kontrastu

OBSAH

Tvůrčí fotografické techniky

KONTRAST

Str.

1	Role kontrastu ve fotografickém	6
2	Kontrast prvků v obraze	13
2.1	Kontrast prvků figurativních a nefigurativních	13
2.2	Kontrast hlavního motivu	15
2.3	Kontrast a dojem prostoru	18
2.4	Kontrast a vyvážení obrazové scény	18
3	Druhy kontrastu	20
3.1	Jasový - tonální kontrast	21
3.1.1	Expoziční hodnota - EV	23
3.1.2	Dynamický rozsah	23
3.1.3	Histogram	32
4	Jas světla a tonalita	37
4.1	Tonální kontrast	39
4.2	Stíny	43
4.3	Odlesky	46
5	Barevný kontrast	48
5.1	Barevný kruh	49
5.2	Primární barvy základní	51
5.3	Druhy barevného kontrastu	54
5.4	Barva a realita	56
5.7	Barevný kontrast pomocí sekvence barvy	56

OBSAH

5.5	Barva a prostorovost	56
5.6	Barva a vyvážení prvků v obraze	58
6	Tvarový kontrast	63
7	Kontrast ostrosti a neostrosti	67
8	Kontrast obsahový	68
8.1	Věcný kontrast	70
8.2	Vztahový kontrast	71
8.3	Významový kontrast	73
8.4	Emocionální kontrast	76
9	High-key světlá tonalita	78
10	Low-key tmavá tonalita	81
11	Úprava jasu a kontrastu ve snímku	84
11.1	Automatická úprava jasu a kontrastu	85
11.2	Úprava pomocí příkazu z horní lišty	85
11.3	Úprava pomocí korekce expozice	85
11.4	Úrovně - úprava kontrastu jasu	87
11.5	S-Křivka	89
11.6	Formát RAW	92
11.7	Expozice na dva snímky	95
11.8	Externí světla, rozptylující osvětlení	95

OBSAH

	Str.
12 Bracketing	97
13 Úprava jasu a kontrastu pomocí Vrstev	97
14 Metoda HDR	102
15 Úprava pomocí filtru - Zaostření	107
16 Přejížděvací filtr	108
17 Úprava kontrastu v Lightroomu	109

V každém člověku je skryto tajemství a úkolem fotografa je, ho podle svých schopností odkrýt. Podaří-li se to, pak se toto odhalení vyjeví ve zlomku vteřiny v bezděčném pohybu, třpytu oka či krátkém nadzdvížení škrabošky, kterou všichni lidé nosí..."

Yousuf Karsh

KONTRAST

Kontrast je všeobecně vysvětlován jako vzájemné postavení dvou nebo více rozdílných kvantit téže kvality. Ve fotografickém snímku se stává významným výrazovým prostředkem a současně je také jedním ze základních skladebných principů pro uspořádání prvků v obraze.

Vytvoříme ho nejčastěji dvěma, ale i více prvky, které jsou dostatečně rozdílné. Vneseme tak do obrazu napětí a konflikt, ale jen za předpokladu, že je dostatečně velký, avšak kromě kontrastu osvětlení. Měli bychom ho podpořit vhodnou expozicí a rozmístěním prvků v obrazové scéně.

Snímek pomocí kontrastu oživíme a zatraktivníme. Může být na něm postaven obsah snímku, může ho spoluvytvářet nebo mít v něm pouze roli pomocnou. V menších rolích by se kontrast neměl prosazovat samostatně a je třeba s ním pracovat obezřetně. Na jedné straně by měl být dostatečně velký, aby si ho divák všiml a současně splnil svoji očekávanou roli v obraze, na druhé straně by neměl rušit obsah snímku, měnit ho nebo snímek pokazit.

Role kontrastu bude nedostatečná, postavíme-li ho na barevném kontrastu a to na červené a oranžové, což jsou barvy v barevném kruhu příbuzné a rozdíl mezi nimi je nepatrný. Pokud bude tonální kontrast naopak výrazný, mezi větvemi stromů bude prosvítat jasná obloha, bude to kontrast nevhodný, který snímek pokazí. Kontrast se objevuje téměř v každém snímku a to ve více rolích. Vždy by jeho role i síla měly být podřízeny obrazové myšlence.

1 Role kontrastu ve fotografickém obraze

Kontrast je ve snímku nepostradatelný a vyskytuje se v něm v řadě různých rolí. Vždy zvážíme, v jaké formě a roli kontrast použijeme a jak je schopen obsah snímku ovlivnit. Obsah snímku můžeme na kontrastu postavit nebo ho podpořit, ale také pokazit.

Kontrast můžeme vytvořit z jakýchkoliv prvků, třeba tonální, barevný, věcný, tvarový, velikostní, světelný, emoční, obsahový, vztahový nebo kontrast ostrosti a neostrosti. Není to jen rozdíl mezi světlem a stínem, ale může to být rozdíl mezi statickými a pohybovými prvky, mezi tvarem a velikostí prvků, nebo drobnokresbou a prázdnou plochou.

*"Pokud chceš snímku opravdu porozumět, potřebuješ kontrast,
ne lpění na jediné myšlence.*

Darth Traya

V tonalitě stojí proti sobě bílá a černá, v barvě si konkurují studené a teplé tóny nebo světlé a tmavé. Vytvoří ho prvky s hladkým a hrubým povrchem nebo podstatné a nepodstatné. Kontrast může být v pohybu a klidu, jednoduchosti a složitosti. Kruh proti čtverci, oblouk proti ostré hraně. Kontrast může být velmi rozmanitý a je v každém snímku, i kdyby v něm byla pouze tečka.

Umístíme-li vedle sebe dvě osoby skoro stejně velké, žádný kontrast nevznikne. Stejně tak dvě stejné ruce nebudou budit zájem diváka. Avšak ruka starce a malého dítěte kontrastem bude a navíc přibude do obrazu také emocionální složka.

Kontrast se objevuje v každém snímku a vždy v jiné roli. Měli bychom ho vnímat již při výběru námětu a zvolit takové kompoziční řešení, aby jeho obrazová role byla v souladu s obsahem snímku.

Útok a útěk

FOTOTIP

- ◆ *Kontrast ve fotografickém obraze mohou tvořit pouze prvky s dostatečnou rozdílností*
- ◆ *Síla kontrastu by měla odpovídat obsahové myšlence*
- ◆ *S kontrastem pracujeme s citem a zvažujeme jeho roli v obraze*

Obsahová role kontrastu

Na kontrastu můžeme založit obsah snímku, když postavíme proti sobě dvě základní figury s rozdílnou činností, emocemi, pocity, vztahy, výrazem, gestem nebo tvarem. Nemusí to být jen kontrast figurativních, tedy skutečných prvků, ale také nefigurativních, jako je barva nebo tonalita, kdy jejich porovnání je značně rozdílné a zajímavé. Některý kontrastní vztah můžeme představit jako zcela zřejmý, emotivně silný, jiný pouze náznakový. Mladá dívka a stařenka nebo dívka a v dále odcházející muž.

Důležitý je nejen obsah snímku, ale i důraznost kontrastu. Dramatický obsah, rozporuplný, znázorníme výrazným kontrastem prvků, které stojí proti sobě. Využít můžeme silný kontrast mezi barvami, tonalitou, ostrostí a neostrostí. Portrét jemné dívky vyžaduje naopak jemný kontrast. Předvedeme-li nedůležitý prvek v pestrých barvách, opticky ho zvýrazníme a hlavní motiv v barvách mdlých ustoupí do pozadí a obsah snímku se změní nebo znehodnotí.

Tvůrčí role kontrastu

V této roli nemusí být obsah snímku na kontrastu postaven, ale třeba na souladu. Kontrast obsah snímku spoluvytváří, podílí se na jeho obrazové stavbě. Bez něj by snímek vyzněl zcela jinak. Osamělá postava v krajině je zasazena v prostoru, jehož dojem kontrast spoluvytváří. Bez něj by snímek vyzněl plošně a osamělost bez prostoru by se ze snímku vytratila.

Kontrast dokáže pomocí ostrosti a neostrosti, barev, tonality, jasů, tvarů podpořit obsah snímku a je jedno, jestli je jeho obsah protichůdný nebo naopak v jednotném vyznění, tedy v souladu.

Kontrast zobrazí prostor a perspektivu, vyváží obrazové prvky, zvýrazní je nebo naopak potlačí a celkově naladí tonalitu snímku ve shodě s jeho atmosférou, náladou, dramatickým nebo naopak klidným obs

Obsah snímku je postaven na kontrastu postav - neživá a živé. Ve snímku najdeme daleko více kontrastů, v množství postav, počtu zavazadel, oblečení, pokrývce hlavy, velikosti a určitě by se ještě nějaký další kontrast našel.

→ Podpurná role kontrastu

Může to být kontrast jakýkoliv, třeba barevný, kdy barva oddělí hlavní motiv od pozadí. Objekt na snímku bude hlavním motivem i bez barvy, ale barevný kontrast ho více zvýrazní. Podpurný kontrast se samostatně a výrazně neprosazuje, ale jeho role ve snímku je nepostradatelná. Tvaruje, modeluje, naznačuje hrany prvků, porovnává velikostně, odděluje je od okolí. Drobné prvky v pozadí obsah snímku jenom doplňují, ale potřebují být s ostatními prvky v kontrastu pomocí tonality, barvy, ostrosti a neostrosti. Tento kontrast by neměl být výrazný, aby se neprosazoval na úkor hlavního motivu. Většinou je ve snímku více podpurných kontrastů a jejich hlavním úkolem by měla být podpora obsahu snímku, nikoliv jeho změna.

Obsah snímku není založen na kontrastu. Postava nahoře má větší „váhu“, je vyvážena třemi postavami dole. Kontrast v množství pomáhá vyvážit snímek, působící spíše výtvarně. Barevný kontrast mu dodává atmosféru.

